

Tomas Venclova z Nagrodą im. Jerzego Giedroycia

 www.wilnoteka.lt/pl/artykul/tomas-venclova-z-nagroda-im-jerzego-giedroycia

Wilnoteka.lt, 2 grudnia 2015, 11:48

Podczas uroczystości wręczenia Nagrody im. Jerzego Giedroycia, fot. urm.lt

Poeta, eseista, tłumacz Tomas Venclova oraz Instytut Wielkiego Księstwa Litewskiego z Kowna zostali laureatami przyznanej po raz 15. Nagrody im. Jerzego Giedroycia. Wręcza je redakcja "Rzeczpospolitej" osobom i instytucjom, które pracują na rzecz budowy dobrych stosunków Polski z państwami Europy Środkowo-Wschodniej.

Tym razem jury odeszło od tradycji przyznawania nagród Polakom i zdecydowało się na uhonorowanie Litwinów. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się w Warszawie, w Pałacu Rzeczypospolitej - Bibliotece Narodowej.

"Rzeczywistość wciąż udowadnia, że nie miał racji **Francis Fukuyama** w swojej słynnej książce. Historia się nie skończyła i wciąż nas doświadcza. Tym ważniejszy jest polityczny realizm, którego uczył redaktor paryskiej "Kultury" - powiedział **Bogusław Chrabota**, redaktor naczelny i przewodniczący kapituły Nagrody "Rzeczpospolitej" im. Jerzego Giedroycia.

Jak podkreślił Bogusław Chrabota, **Tomas Venclova** otrzymał wyróżnienie za "nieustanne trwanie przy idei Jerzego Giedroycia oraz nieocenione zasługi dla oporu przed totalitaryzmem sowieckim, walkę o wolność i budowanie dobrosąsiedzkich stosunków w Europie Środkowo-Wschodniej, w tym dobrych relacji polsko-litewskich".

Laudację wygłosił **Krzysztof Czyżewski**, współtwórca Ośrodka "Pogranicze - sztuk, kultur, narodów" oraz Fundacji Pogranicze. "Tomas Venclova przez wybitnego rosyjskiego poetę Josifa Brodskiego został nazwany synem trzech literatur: litewskiej, polskiej i rosyjskiej. Znamy go też jako dobrego sąsiada. Dobrze jest Polakom mieć takiego Litwina za sąsiada. Czyż nie o takie sąsiedztwo toczyła się walka Jerzego Giedroycia i paryskiej "Kultury"?" - pytał retorycznie Czyżewski.

Prezes Fundacji Pogranicze podkreślił, że Tomas Venclova jeszcze w ZSRR musiał się zmierzyć z "litewskim trójkątem bermudzkiem", czyli sąsiedztwem Litwinów z Żydami, Rosjanami i Polakami. Już w drugiej połowie lat 70 napisał cykl odważnych esejów poruszających najbardziej bolesne kwestie tego pogranicza, które były zakłamywane lub spychane w sferę tabu zarówno przez sowiecką cenzurę, jak i nacjonalistów litewskich. Najważniejsza była dla niego prawda. "Tomas Venclova jest kosmopolitą, przekonany, że "to jedyny sposób bycia przyzwoitym narodowcem", gdyż przetrwanie i rozwój narodu w tym świecie nierozdzielnie związane są z przewyciężaniem izolacji" - podkreślił Czyżewski.

Nagrodę otrzymał także Instytut Wielkiego Księstwa Litewskiego z Kowna - instytucja pozarządowa, która łączy intelektualistów i ludzi kultury z Litwy, Białorusi, Ukrainy i Polski. Jak podkreśliła **Hanna Wawrowska**, sekretarz kapituły, instytut wyróżniono "za podjęcie trudnej misji mającej na celu propagowanie na terenach współczesnej Litwy, Białorusi, Ukrainy i Polski spuścizny Wielkiego Księstwa Litewskiego, zwłaszcza zaś tradycji współżycia kultur, języków, religii i narodów".

Dyrektor Studium Europy Wschodniej UW **Jan Malicki**, który zdobył nagrodę imienia Jerzego Giedroycia w 2013 roku, powiedział, że stosunki polsko-litewskie wymagają poprawy. "Jest w tym coś nieomal grzesznego, że tak bliskie sobie historycznie i geograficznie narody nie podjęły jeszcze bliższego sojuszu" - dodał Jan Malicki.

Uroczystość w Pałacu Rzeczypospolitej - Bibliotece Narodowej uświetnił **Andrzej Seweryn**, który przeczytał wiersz Tomasza Venclovy "Rozmowa zimą" w tłumaczeniu Czesława Miłosza.

Nagrodę im. Jerzego Giedroycia redakcja "Rzeczpospolitej" ustanowiła w 2001 roku, w pierwszą rocznicę śmierci redaktora i twórcy "Kultury" i Instytutu Literackiego w Paryżu. W poprzednich latach laureatami byli między innymi: sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa **Andrzej Przewoźnik**, współzałożyciel Studium Europy Wschodniej **Jan Malicki**, a także polityk **Paweł Kowal** i dziennikarka **Agnieszka Romaszewska-Guzy**.

Na podstawie: rp.pl, polskieradio.pl

- [Wyślij znajomemu](#)